

บทบาทหน้าที่ของสื่อออนไลน์กับการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็ก

A Role of Online Media in Reporting News of Violence against Children

สุรวิทย์ บุตรชานนท์*

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของสื่อออนไลน์กับการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็ก” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้วิธีการศึกษาโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาการแสดงบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และ 2.เพื่อศึกษาการแสดงบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่เชิงสังคมของสื่อใหม่ มาเป็นกรอบในการวิจัย มีกลุ่มตัวอย่างเป็นเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จำนวน 3 ราย ได้แก่ ข่าวสด ไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์ โดยเลือกศึกษาเฉพาะในช่วงเวลา 6 เดือน ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560

ในด้านบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ผลการวิจัยพบว่า การรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อมวลชนผ่านสื่อออนไลน์ มีการแสดงบทบาทหน้าที่ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในรูปแบบบทบาทหน้าที่ “ไม่พึงปรารถนา” คือการไม่ทำหน้าที่ (Non-function/ Dysfunction) และการทำหน้าที่ในทางที่ผิด (Malfunction) สูงกว่าบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนา ด้วยการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กสูงถึง 80.20% รองลงมาคือใช้คำที่ไม่สุภาพ หรือภาษาที่สื่อความหมายเชิงเหยียดหยาม 5.67% เนื้อข่าวละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้เด็กได้รับ

อันตราย 3.91% และพาดหัวข่าวเกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวจนละเมิดสิทธิเด็ก 0.13% ในส่วนของการแสดงบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนาในการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาข่าวปกป้องคุ้มครองเด็ก ไม่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล 6.05% เนื้อข่าวคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3.53% พาดหัวเหมาะสม ไม่เกินความจริง และไม่ละเมิดสิทธิเด็ก 2.14% และใช้ภาษาสุภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม 0.13% สำหรับบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ผลการวิจัย พบว่า การนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อมวลชนผ่านสื่อออนไลน์ ยังมีการแสดงบทบาทหน้าที่ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในรูปแบบบทบาทหน้าที่ที่ “พึงปรารถนา” คือมีการทำหน้าที่ที่ดี (Well-function) มีการนำเสนอภาพข่าวที่ส่งเสริมสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเด็นที่มีการคำนึงสูงที่สุดคือการนำเสนอภาพข่าวโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 54.22% รองลงมาคือเสนอภาพข่าวที่ไม่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว 5.67% และเสนอภาพข่าวที่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์ 0.00% ในส่วนของการแสดงบทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนาในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ พบว่า ยังมีการนำเสนอภาพข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 36.57% นำเสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามก อนาจาร หรือน่าหวาดเสียว 3.03% และนำเสนอภาพข่าวที่ไม่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์ 0.50%

*อาจารย์ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำสำคัญ: บทบาทหน้าที่ของสื่อ / การรายงานข่าว / ความรุนแรงต่อเด็ก / สื่อออนไลน์

Abstract

The study of “A Role of Online Media in Reporting News of Violence against Children”, which is a quantitative research, aims to 1) Study the role of online media in reporting news of violence against children under the Convention on the Rights of the Child (CRC) and 2) Study the role of online media in presenting news photos of violence against children under the CRC. The concepts of the rights of children, the concepts of journalism ethics, and the theory of social functionalism of new media are used as frameworks in this study. The researchers use the method of content analysis by selecting facebook pages of three online newspapers, Khaosod, Thairath, and Posttoday, as samples. The study was conducted during the period of six months from July 1, 2017 to December 31, 2017.

The role of online media in reporting news of violence against children under the CRC is found to be undesirable. The level of non-function/dysfunction and malfunction is higher than desired. The study finds that 80.20% of news reports do not respect human dignity of children while 5.67% use disrespectful or insulting languages, 3.91% violate children’s privacy or reveal information that could be harmful to children, and 0.13% use exaggerated headlines that violate the rights of children. On the other hand, 6.05% of online news reports on violence against children protect children’s privacy, 3.53% respect human dignity of children, 2.14% use appropriate headlines, and 0.13% use polite languages that promoted engagement. In terms of presenting news photos of violence against children under the CRC, the study finds

that the role of online media is desirable and well-functioned. 54.22% of news reports use photos that respect human dignity of children, 5.67% use photos that are not indecent, obscene, or risky while 0.00% use photos that are respectful to race, religion, and ethnicity. On the other hand, 36.57% of the reports still use photos that disrespect human dignity of children, 3.03% use photos that are indecent, obscene, or risky, and 0.50% use photos that are disrespectful to race, religion, and ethnicity.

Keywords: Media’s Role / News Reporting / Violence against Children / Online Media

บทนำ

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child = CRC) เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2535 และมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2550, น. 16) ซึ่งมีหลักการสำคัญคือเด็กทุกคนมีสิทธิต่าง ๆ ติดตัวมาตั้งแต่เกิดและประเทศสมาชิกของอนุสัญญานี้ต้องดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้การปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมการใช้สิทธิเด็กและให้เป็นไปตามมาตรฐานของอนุสัญญาฯ ที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกว่าข้อกำหนดต่างๆ และในการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก จะต้องคำนึงถึงสิทธิเด็กและที่สำคัญที่สุดคือต้องยึดถือหลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก (the best interest of the child) เป็นข้อพิจารณา

อนุสัญญานี้ระบุรายละเอียดของสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ ไว้ว่าทุกประเทศต้องรับประกันเด็กในประเทศของตน ได้แก่ (1) สิทธิที่จะมีชีวิตรอด เด็กต้องได้รับการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน มีสันติภาพ และความปลอดภัย (2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา เด็กต้องมีครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสม (3) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง เด็กต้องรอดพ้นจากการทำร้าย การถูกล่วงละเมิด การถูกทอดทิ้ง และการแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบ และ (4) สิทธิในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

คิดเห็น แสดงออก การมีผู้รับฟัง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2561)

แม้ว่าประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมาเป็นระยะเวลากว่า 26 ปีแล้ว แต่การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนยังคงปรากฏให้เห็นถึงการละเมิดสิทธิเด็กอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยใบหน้าของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อในคดีต่างๆ ภาพเด็กถูกทำร้ายร่างกายทั้งจากบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลอื่นๆ หรือการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเด็กที่ถูกกระทำโดยการเปิดเผยใบหน้าเด็ก ชื่อ นามสกุลจริง ที่อยู่อาศัย และโรงเรียน เป็นต้น ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ อันอาจทำให้เด็กที่ตกเป็นข่าวได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง สอดคล้องกับที่ชาตรี ใต้ฟ้าพูล (2555) ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอข่าวและการละเมิดสิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ไทย” ซึ่งพบว่า รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเด็กที่พบมากที่สุด คือ ข่าว และเนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอมากที่สุด ได้แก่ การกระทำผิดของเด็ก และเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรง / เด็กถูกรักษา / การถูกทอดทิ้ง (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2561)

ทั้งนี้ ในแต่ละปีมีเด็กถูกรักษาความรุนแรงจำนวนมาก และมีการนำเสนอข่าวผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง โดยบางข่าวได้ยึดถือจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชนในการนำเสนอ แต่บางข่าวก็รายงานโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและมีการละเมิดสิทธิเด็กอยู่เนือง ๆ นับว่าเป็นความท้าทายของสื่อมวลชนอย่างยิ่งต่อการนำเสนอข่าวด้านสิทธิเด็ก เนื่องจากสื่อมวลชนถูกตั้งคำถามมาตลอดถึงความรับผิดชอบบนเสรีภาพอันไร้ขอบเขต โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่มีการนำเสนอข่าวโดย

มุ่งเน้นความรวดเร็วเป็นสำคัญ จนอาจจะไม่ได้ผ่านการกลั่นกรองความถูกต้องตามหลักการรายงานข่าวสิทธิเด็ก ดังนั้น สื่อมวลชนจึงควรกลับไปพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวสิทธิเด็ก โดยเฉพาะข่าวความรุนแรงต่อเด็กว่าได้ปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมวิชาชีพอย่างไรที่ควรกระทำหรือไม่ อันเป็นการปลูกฝังอุดมการณ์และจริยธรรมวิชาชีพให้แก่ผู้สื่อข่าวต่อการรายงานข่าวด้านสิทธิเด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการแสดงบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)
2. เพื่อศึกษาการแสดงบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทหน้าที่ของสื่อออนไลน์ถึงการรายงานข่าวประเด็นความรุนแรงต่อเด็ก โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์รายวันของไทยจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ ข่าวสดไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์ ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุด 3 อันดับแรกโดยนับจากจำนวนผู้ถูกใจ (Like) และจำนวนผู้ติดตาม (Follow) (สถิติจาก www.socialbakers.com และ www.facebook.com) และทำการรวบรวมเฉพาะเนื้อหาข่าวที่เผยแพร่ผ่านเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นระยะเวลา 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม – 31 ธันวาคม 2560

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเพจหนังสือพิมพ์ออนไลน์

หนังสือพิมพ์ออนไลน์	สถิติผู้เข้าถึง	
	จำนวนผู้ถูกใจ (like)	จำนวนผู้ติดตาม (follow)
เพจเฟซบุ๊ก: Khaosod – ข่าวสด (www.facebook.com/khaosod/)	12 ล้านราย	12 ล้านราย
เพจเฟซบุ๊ก: ไทยรัฐ (www.facebook.com/Thairath/)	9.3 ล้านราย	9.4 ล้านราย
เพจเฟซบุ๊ก: โพสต์ทูเดย์ (www.facebook.com/Posttoday/)	3.3 ล้านราย	3.3 ล้านราย

หมายเหตุ: สถิติจาก www.facebook.com เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2561

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่เชิงสังคมของสื่อใหม่มาเป็นกรอบในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็ก

สาระสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child : CRC) ประกอบด้วยบทบัญญัติ 54 ข้อ โดย 40 ข้อแรกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของเด็กโดยตรง เน้นหลักพื้นฐาน 4 ประการ มีแนวทางในการตีความอนุสัญญาทั้งฉบับ ได้แก่ (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2550, น. 15)

1.1 การห้ามเลือกปฏิบัติต่อเด็ก และการให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็กในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองทางกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน

1.2 การกระทำหรือการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก

1.3 สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม

1.4 สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก และการให้ความสำคัญกับความคิดเห็นเหล่านั้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2559 เพื่อให้องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองในวิชาชีพหนังสือพิมพ์อย่างเป็นอิสระ นำเสนอข่าวสารด้วยความรับผิดชอบบนพื้นฐานของจริยธรรม และสนับสนุนการใช้สื่อหนังสือพิมพ์เพื่อการรับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2561)

นอกจากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมวิชาชีพที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้กำหนดข้อบังคับออกมาใช้เพื่อกำกับและควบคุมสื่อมวลชนแล้ว สถาบันอิศรา มูลนิธิ

พัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นอีกหนึ่งองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนก็ได้มีการทำงานร่วมกับองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูนิเซฟ เพื่อสนับสนุนให้สื่อมวลชนมีการรายงานข่าวสิทธิเด็กเป็นไปตามหลักการสากลในการรายงานข่าวสิทธิเด็ก โดยมีแนวทางการรายงานข่าวสิทธิเด็ก ดังนี้ (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2561)

- เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิของเด็กในทุกสถานการณ์

- ให้หลักประกันต่อสิทธิด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นพิเศษ เช่น สิทธิในความเป็นส่วนตัว สิทธิในการไม่เปิดเผยข้อมูล สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการรับฟัง สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง และสิทธิในการปกป้องจากผลกระทบด้านร้ายและอันตราย

- ปกป้องประโยชน์สูงสุดของเด็กในทุกสถานการณ์

- เมื่อต้องตัดสินใจเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุดของเด็ก ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นตามความเหมาะสมของอายุ

- ปกป้องผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กเรื่องผลกระทบทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมที่อาจเกิดจากรายงานข่าว

- อย่างนำเสนอเรื่องหรือภาพใด ๆ ที่อาจทำให้เด็ก ญาติ หรือเพื่อน ๆ ของเด็กต้องตกอยู่ในอันตราย แม้จะปกปิดตัวตนของเด็กในข่าวแล้วก็ตาม

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่เชิงสังคมของสื่อใหม่ (Social Functionalism of New Media)

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่เชิงสังคมของสื่อใหม่ มีวิธีตรวจสอบ 3 วิธี โดยพิจารณาจาก “การทำกิจกรรม การตั้งเป้าหมาย หรือผลที่เกิดขึ้นจากสถาบันนั้น ๆ” ได้แก่ (กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล, 2555, น. 146)

- หากสถาบันสื่อมวลชนดำเนินกิจกรรมไปตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี ก็จะถือว่าเป็น “การทำหน้าที่ที่ดี” (Well-function)

- หากสื่อมวลชนไม่ดำเนินกิจกรรมไปตามที่ได้รับมอบหมายก็จะถือว่าเป็น “ไม่ทำหน้าที่” (Non-function/

dysfunction)

- หากสื่อมวลชนไม่ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และยังไม่ทำหน้าที่อื่นๆ ที่เป็นอันตรายต่อระบบจะถือว่าเป็น “การทำหน้าที่ผิด ๆ” (Malfunction)

ทั้งนี้ ทิศทางของบทบาท (Direction of function) ดังที่กล่าวมาสามารถแบ่งการแสดงบทบาทหน้าที่ออกเป็น 3 มิติ คือ การทำหน้าที่ที่ดี การไม่ทำหน้าที่ และการทำหน้าที่ในทางที่ผิดๆ โดยสามารถจำแนกออกเป็น (กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล, 2555, น. 147)

- (1) บทบาทที่พึงปรารถนา กับ บทบาทที่ไม่พึงปรารถนา
- (2) บทบาทที่ตั้งใจ กับ บทบาทที่ไม่ตั้งใจ และ (3) บทบาทที่เกิดจากความเอาใจใส่และตระหนักรู้ กับ บทบาทที่เกิดจากความไม่รู้และไม่เอาใจใส่

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นแหล่งข้อมูลเอกสาร ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้ (1) เป็นหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่มีการนำเสนอข่าวผ่านทางเฟซบุ๊ก (2) มีการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องและทุกวัน (3) การนำเสนอข่าวทางเฟซบุ๊กที่ได้รับความนิยม 3 อันดับแรกในประเทศไทย (สถิติจาก www.socialbakers.com และ www.facebook.com เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2560) ดังนั้น จึงสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์แบบเจาะจง 3 แห่ง ได้แก่ ข่าวสด ไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์ โดยเลือกศึกษาเฉพาะในช่วงเวลา 6 เดือน ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2560

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กและการนำเสนอภาพข่าวจากเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่สร้างความรุนแรงต่อเด็กหรือความรุนแรงทุกรูปแบบที่สามารถสร้างผลกระทบต่อเด็ก โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ ความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงทางอารมณ์และจิตใจ ความรุนแรงทางเพศ และการถูกทอดทิ้ง (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2561) และนำข้อมูลการรายงานข่าวและการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

มาวิเคราะห์รูปแบบและผลกระทบเรื่องสิทธิเด็ก โดยใช้แนวทางการบันทึกและตีความข้อมูล (Coding Sheet) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาลักษณะการแสดงบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2559 ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณา แจกแจงค่าความถี่ (Frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อนำไปสู่การประเมินบทบาทหน้าที่ของสื่อออนไลน์ผ่านทางเฟซบุ๊กถึงการแสดงบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ในบทบาทหน้าที่ที่ “พึงปรารถนา” คือการทำหน้าที่ที่ดี (Well-function) หรือแสดงบทบาทหน้าที่ “ไม่พึงปรารถนา” คือการไม่ทำหน้าที่ (Non-function/ Dysfunction) และการทำหน้าที่ในทางที่ผิด (Malfunction)

ผลการศึกษา

1. บทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) บทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับ เป็นเวลา 6 เดือนในช่วงวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2560 รวมจำนวนข่าวที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 793 ชิ้น แบ่งเป็น ข่าวสด 508 ข่าว ไทยรัฐ 249 ข่าว และโพสต์ทูเดย์ 36 ข่าว ผลการศึกษา พบว่า การรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อมวลชนผ่านสื่อออนไลน์ มีการแสดงบทบาทหน้าที่ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ในรูปแบบบทบาทหน้าที่ “ไม่พึงปรารถนา” คือการไม่ทำหน้าที่ (Non-function/ Dysfunction) และการทำหน้าที่ในทางที่ผิด (Malfunction) สูงกว่าบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนา ด้วยการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กสูงถึง 80.20% รองลงมาคือใช้คำที่ไม่สุภาพ หรือภาษาที่สื่อความหมายเชิงเหยียดหยาม 5.67% เนื้อข่าวละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเปิดเผยข้อมูลที่อาจทำให้เด็กได้รับอันตราย 3.91% และพาดหัวข่าวเกินไปจากข้อเท็จจริง

ในข่าวจนละเมิดสิทธิเด็ก 0.13% ในส่วนของการแสดง บทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนาในการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาข่าวปกป้องคุ้มครองเด็ก ไม่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล 6.05% เนื้อข่าวคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3.53% พาดหัวเหมาะสม ไม่เกินความจริง และไม่ละเมิดสิทธิเด็ก 2.14% และใช้ภาษาสุภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม 0.13% โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นย่อยได้ดังนี้

บทบาทที่พึงปรารถนา (Well-function)

บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับ ในบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนานั้น มีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยใช้พาดหัวเหมาะสม ไม่เกินความจริง และไม่ละเมิดสิทธิเด็ก 17 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 2.14% โดยข่าวสดมีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะดังกล่าว 5 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของข่าวสดทั้งหมด 508 ข่าว คิดเป็น 0.98% ขณะที่ไทยรัฐนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะดังกล่าว 8 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของไทยรัฐทั้งหมด 249 ข่าว คิดเป็น 3.21% ส่วนโพสต์ทูเดย์นำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะดังกล่าว 4 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของโพสต์ทูเดย์ทั้งหมด 36 ข่าว คิดเป็น 11.11%

ด้านการนำเสนอเนื้อหาข่าวคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอข่าวในลักษณะนี้ 28 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด คิดเป็น 3.53% โดยข่าวสดมีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะนี้ 17 ข่าว คิดเป็น 3.35% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสด ไทยรัฐนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 6 ข่าว คิดเป็น 2.41% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์นำเสนอข่าวในลักษณะนี้ 5 ข่าว คิดเป็น 13.89% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของโพสต์ทูเดย์

ส่วนการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ปกป้องคุ้มครองเด็ก ไม่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 48 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 6.05% ของข่าวทั้งหมดโดยข่าวสดมีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะนี้ 26 ข่าว คิดเป็น 5.12% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสด ไทยรัฐนำเสนอข่าว

ในลักษณะดังกล่าว 15 ข่าว คิดเป็น 6.02% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์นำเสนอข่าวในลักษณะนี้ 7 ข่าว คิดเป็น 19.44% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของโพสต์ทูเดย์

ขณะที่การนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยใช้ภาษาสุภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กนั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 1 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 0.13% ของข่าวทั้งหมด โดยข่าวสดมีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะนี้ 1 ข่าว คิดเป็น 0.20% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสด ส่วนไทยรัฐและโพสต์ทูเดย์ไม่มีการนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว จึงมีสัดส่วน 0.00%

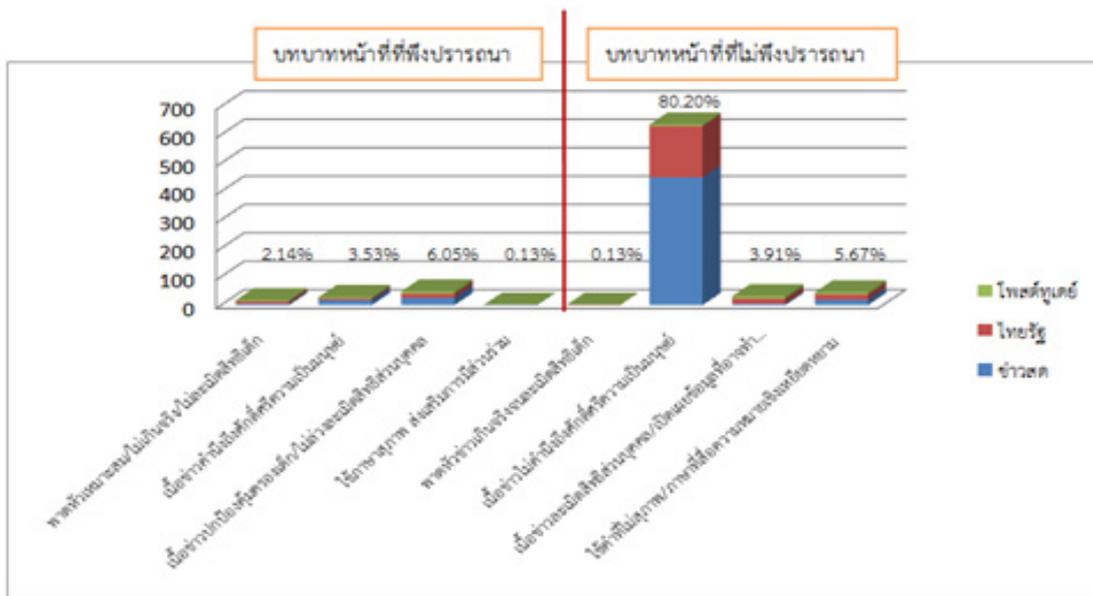
บทบาทที่ไม่พึงปรารถนา (Non-function/Dysfunction/Malfunction)

การนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในช่วงวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2560 ในบทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนานั้น มีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยใช้พาดหัวข่าวเกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวจนละเมิดสิทธิเด็ก 1 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 0.13% โดยข่าวสดและโพสต์ทูเดย์ไม่มีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะดังกล่าว จึงมีสัดส่วน 0.00% ขณะที่ไทยรัฐนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะดังกล่าว 1 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของไทยรัฐทั้งหมด 249 ข่าว คิดเป็น 0.40% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ

ด้านการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอข่าวในลักษณะนี้ 636 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 80.20% โดยข่าวสด มีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะนี้ 450 ข่าว คิดเป็น 88.58% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสด ไทยรัฐนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 181 ข่าว คิดเป็น 72.69% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์นำเสนอข่าวในลักษณะนี้ 5 ข่าว คิดเป็น 13.89% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของโพสต์ทูเดย์

ส่วนการนำเสนอเนื้อหาข่าวละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เปิดเผยข้อมูลที่อาจทำให้เด็กได้รับอันตราย หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 31 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 3.91% ของข่าวทั้งหมด โดยข่าวสดมีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะนี้ 5 ข่าว คิดเป็น 0.98% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสด ไทยรัฐนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 18 ข่าว คิดเป็น 7.23% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์นำเสนอข่าวในลักษณะนี้ 8 ข่าว คิดเป็น 22.22% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของ

โพสต์ทูเดย์ ขณะที่การนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็ก โดยใช้คำที่ไม่สุภาพ หรือภาษาที่สื่อความหมายเชิงเหยียดหยามนั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 45 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 5.67% ของข่าวทั้งหมด โดยข่าวสดมีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะนี้ 19 ข่าว คิดเป็น 3.74% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสด ไทยรัฐนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว 19 ข่าว คิดเป็น 7.63% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ และโพสต์ทูเดย์นำเสนอข่าวในลักษณะนี้ 7 ข่าว คิดเป็น 19.44% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของโพสต์ทูเดย์

ภาพที่ 1 แผนภูมิเปรียบเทียบการแสดงบทบาทหน้าที่

ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงผลบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2560 มาเปรียบเทียบในรูปแบบแผนภูมิแท่งดังแผนภูมิที่ 1 พบว่า สื่อออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในบทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนา สูงกว่าบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนา โดยประเด็นที่เห็นได้ชัดเจนคือการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก คิดเป็น 80.20% ของการนำเสนอข่าวทั้งหมด

ดังนั้น สรุปผลการศึกษา พบว่า การรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อมวลชนผ่านสื่อออนไลน์ มีการ

แสดงผลบทบาทหน้าที่ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ในรูปแบบบทบาทหน้าที่ “ไม่พึงปรารถนา” คือ การไม่ทำหน้าที่ (Non-function/ Dysfunction) และการทำหน้าที่ในทางที่ผิด (Malfunction) สูงกว่าบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนา ด้วยการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กมีสัดส่วนที่สูงมากถึง 80.20% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กทั้งหมด ซึ่งสื่อออนไลน์ไม่คำนึงถึงการนำข้อมูลของเด็กมาประกอบในการรายงานข่าว แม้ว่าในเนื้อหาข่าวจะไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น ชื่อ ที่อยู่ โรงเรียน เป็นต้น แต่การนำเสนอเนื้อหาข่าวอย่างละเอียด เช่น ขั้นตอนการถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ การ

บรรยายถึงสภาพร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บหรือสภาพศพ เป็นต้น ย่อมส่งผลต่อการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือคุณค่าความเป็นคนของเด็ก ส่งผลให้เด็กเกิดความอับอาย รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า และเป็นการทารุณจิตใจเด็กเช่นกัน แม้ว่าเด็กที่ตกเป็นข่าวนั้นจะมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตแล้วก็ตาม

2. บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อออนไลน์ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับ เป็นระยะเวลา 6 เดือน ในช่วงวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2560 รวมจำนวนข่าวที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 793 ชิ้น แบ่งเป็นข่าวสด 508 ข่าว ไทยรัฐ 249 ข่าว และโพสต์ทูเดย์ 36 ข่าว ผลการศึกษา พบว่า การนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อมวลชนผ่านสื่อออนไลน์ ยังมีการแสดงบทบาทหน้าที่ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ในรูปแบบบทบาทหน้าที่ที่ “พึงปรารถนา” คือมีการทำหน้าที่ที่ดี (Well-function) สูงกว่าบทบาทที่ไม่พึงปรารถนา ด้วยการนำเสนอภาพข่าวที่ส่งเสริมสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเด็นที่มีการคำนึงสูงสุดคือการนำเสนอภาพข่าว โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 54.22% รองลงมาคือเสนอภาพข่าวที่ไม่อุจาด ลามกอนาจาร หรือนำหวาดเสียว 5.67% และเสนอภาพข่าวที่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์ 0.00% ในส่วนของการแสดงบทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนาในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ พบว่า ยังมีการนำเสนอภาพข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 36.57% นำเสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือนำหวาดเสียว 3.03% และนำเสนอภาพข่าวที่ไม่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์ 0.50% โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นย่อยได้ดังนี้

บทบาทที่พึงปรารถนา (Well-function)

บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับ พบว่า มีการนำเสนอภาพข่าวเป็นไปตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) สะท้อนบทบาทหน้าที่

ที่พึงปรารถนา โดยมีการนำเสนอภาพเด็กที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กสูงถึง 430 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 54.22% โดยข่าวสดมีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 296 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสดทั้งหมด 508 ข่าว คิดเป็น 58.27% ขณะที่ไทยรัฐนำเสนอภาพข่าวที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 117 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของไทยรัฐทั้งหมด 249 ข่าว คิดเป็น 46.99% ส่วนโพสต์ทูเดย์นำเสนอภาพข่าวที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 17 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของโพสต์ทูเดย์ทั้งหมด 36 ข่าว คิดเป็น 47.22%

ด้านการแสดงบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนาในการเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กที่ไม่อุจาด ลามกอนาจาร หรือนำหวาดเสียวนั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในส่วนนี้ 45 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 5.67% ของข่าวทั้งหมด โดยข่าวสดมีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในประเด็นนี้ 26 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของข่าวสดทั้งหมด 508 ข่าว คิดเป็น 5.12% ขณะที่ไทยรัฐนำเสนอภาพข่าวในประเด็นนี้ 14 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของไทยรัฐทั้งหมด 249 ข่าว คิดเป็น 5.62% ส่วนโพสต์ทูเดย์นำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในประเด็นนี้ 5 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของโพสต์ทูเดย์ทั้งหมด 36 ข่าว คิดเป็น 13.89%

สำหรับการแสดงบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนาในการเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กที่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์นั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 รายไม่มีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในลักษณะดังกล่าว จึงมีสัดส่วน 0.00%

บทบาทที่ไม่พึงปรารถนา (Non-function/Dysfunction/Malfunction)

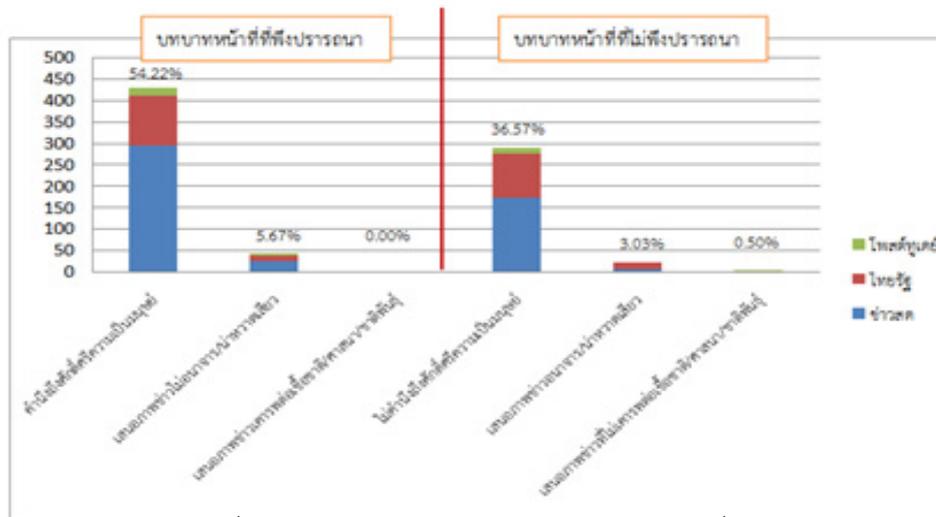
ด้านการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในบทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนานั้น มีการนำเสนอภาพเด็กที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 290 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 36.57% โดยข่าวสด

มีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 175 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของข่าวสดทั้งหมด 508 ข่าว คิดเป็น 34.45% ขณะที่ไทยรัฐนำเสนอภาพข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 102 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของไทยรัฐทั้งหมด 249 ข่าว คิดเป็น 40.96% ส่วนโพสต์ทูเดย์นำเสนอภาพข่าวที่ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก 13 ข่าว จากจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของโพสต์ทูเดย์ทั้งหมด 36 ข่าว คิดเป็น 36.11%

ส่วนการแสดงผลภาพหน้าที่ไม่พึงปรารถนาในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กที่จุดจาด ลามก อนาจาร หรือน่าหวาดเสียวนั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในส่วนนี้ 24 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 3.03% ของการนำเสนอข่าวทั้งหมด โดยข่าวสดมีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในประเด็นนี้ 8 ข่าว คิดเป็น 1.57% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของ

ข่าวสด ขณะที่ไทยรัฐนำเสนอภาพข่าวในประเด็นนี้ 16 ข่าว คิดเป็น 6.43% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ ส่วนโพสต์ทูเดย์ไม่มีการนำเสนอภาพข่าวในลักษณะดังกล่าว คิดเป็น 0.00% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของโพสต์ทูเดย์

สำหรับการแสดงบทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนาในการเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กที่ไม่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์นั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในส่วนนี้ 4 ข่าวจากจำนวนข่าวทั้งหมด 793 ข่าว คิดเป็น 0.50% ของการนำเสนอข่าวทั้งหมด โดยข่าวสดมีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในประเด็นนี้ 3 ข่าว คิดเป็น 0.59% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของข่าวสด ขณะที่ไทยรัฐไม่มีการนำเสนอภาพข่าวในประเด็นนี้ คิดเป็น 0.00% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของไทยรัฐ ส่วนโพสต์ทูเดย์มีการนำเสนอภาพข่าวในลักษณะดังกล่าว 1 ข่าว คิดเป็น 2.78% ของการนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กของโพสต์ทูเดย์

ภาพที่ 2 แผนภูมิเปรียบเทียบการแสดงผลภาพหน้าที่

ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงผลภาพหน้าที่ในการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2560 มาเปรียบเทียบในรูปแบบแผนภูมิแท่งดังแผนภูมิที่ 2 พบว่า สื่อออนไลน์ทั้ง 3 ราย มีการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กในบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนาสูงกว่าบทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนา โดยประเด็นที่เห็นได้ชัดเจนคือการคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็น

มนุษย์ของเด็ก คิดเป็น 54.22% ของการนำเสนอข่าวทั้งหมด อย่างไรก็ตาม การแสดงผลภาพหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนาก็ยังมีสัดส่วนค่อนข้างสูง โดยประเด็นที่กระทบต่อเด็กคือการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก คิดเป็น 36.57% ของการนำเสนอข่าวทั้งหมด ดังนั้น สรุปผลการศึกษา พบว่า การนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กของสื่อมวลชนผ่านสื่อออนไลน์ ยังมีการแสดงผลภาพหน้าที่ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ในรูปแบบ

บทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนา คือการทำหน้าที่ที่ดี (Well-function) มีการนำเสนอภาพข่าวที่ส่งเสริมสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยประเด็นที่มีการคำนึงถึงสูงสุดคือการนำเสนอภาพข่าวโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กมีสัดส่วนที่มากถึง 54.22% และรองลงมาคือการนำเสนอภาพข่าวที่ไม่อูจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว ซึ่งหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการปกปิดใบหน้าหรือเบลอภาพที่เกี่ยวข้องเด็ก รวมถึงปกปิดหรือเบลอภาพที่อูจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว ซึ่งสามารถสะท้อนถึงการตระหนักถึงประเด็นสิทธิเด็กได้ดีในระดับหนึ่ง

ทั้งนี้ แม้ว่าในภาพรวมเพจเฟซบุ๊กของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะแสดงบทบาทหน้าที่ที่พึงปรารถนาในการนำเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับเด็ก แต่ก็ยังมีสัดส่วนของการนำเสนอภาพข่าวโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กอยู่ นั่นคือหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังได้แสดงบทบาทหน้าที่ “ไม่พึงปรารถนา” คือการไม่ทำหน้าที่ (Non-function/ Dysfunction) และการทำหน้าที่ในทางที่ผิด (Malfunction) ด้วยนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดสิทธิเด็กคิดเป็น 36.57% ของการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กทั้งหมด นั่นคือหนังสือพิมพ์ออนไลน์นำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยไม่ปกปิดหรือเบลอภาพเด็ก เช่น ภาพข่าวเด็กถูกทอดทิ้ง ส่งผลต่อการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือคุณค่าความเป็นคนของเด็ก ส่งผลให้เด็กเกิดความอับอาย รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า และเป็นการทารุณจิตใจเด็กเมื่อเขาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ได้เช่นกัน หรือการนำภาพข่าวเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ บางภาพอาจจะมีการปกปิดใบหน้าเด็ก แต่ไม่ปกปิดใบหน้าของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็ก ย่อมทำให้คนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับเด็กหรือบุคคลที่รู้จักผู้ปกครองเด็กสามารถรู้ว่าเด็กที่ตกเป็นข่าวคือใคร

อภิปรายผล

บทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวและนำเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับเด็กของสื่อมวลชนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางถึงการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิเด็ก แม้ว่าประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) มาเป็นเวลากว่า 26 ปี

แล้ว แต่สื่อมวลชนยังคงถูกสังคมตั้งคำถามถึงความเหมาะสมในการรายงานข่าวเด็กเสมอ โดยเฉพาะในยุคของเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าที่ทำให้การรายงานข่าวได้ก้าวเข้ามาสู่ยุคดิจิทัลที่มีการนำเสนอข่าวได้อย่างรวดเร็วทันใจผ่านสื่อออนไลน์ ดังนั้น จึงพบว่ามียุติธรรมที่ตกเป็นข่าวในสื่อออนไลน์จำนวนมาก โดยเฉพาะในประเด็นความรุนแรงต่อเด็กที่เด็กต้องตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทั้งทางกาย จิตใจ อารมณ์ หรือการถูกทอดทิ้ง ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีประเด็นอภิปรายถึงมุมมองที่มีต่อสื่อมวลชนและสังคม ดังนี้

สื่อมวลชน : ผู้ผลิตซ้ำความเจ็บปวดจากการตกเป็นข่าว จากผลการศึกษารายงานหน้าที่ในการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กทางเพจเฟซบุ๊กของสื่อออนไลน์สะท้อนให้เห็นว่า สื่อมวลชนยังทำหน้าที่ที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งมีการรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กสูงถึง 80.20% เมื่อเด็กต้องตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทั้งทางกาย จิตใจ อารมณ์ หรือการถูกทอดทิ้ง สิ่งเหล่านี้สร้างความเจ็บปวดให้พวกเขามากอยู่แล้ว และเมื่อตกต้องเป็นข่าวยิ่งเป็นการซ้ำเติมความเจ็บปวดให้แก่เด็กเพิ่มมากขึ้น

ยกตัวอย่างข่าว “เด็กหญิง 10 ขวบแขวนคอตายอับอายถูกเพื่อนเอาคลิปตบกันมาแฉ” นำเสนอผ่านเพจเฟซบุ๊กหนังสือพิมพ์ข่าวสด และเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ข่าวสดเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2560 จากเนื้อหาข่าวจะเห็นได้ว่าเด็กมีความอับอายที่เพื่อนได้แฉคลิปตบกันจนนำไปสู่การแขวนคอตาย ซึ่งเธอไม่ได้เสียชีวิตในทันที เนื่องจากพ่อแม่มาพบและส่งตัวเด็กไปโรงพยาบาลทันทีที่พบ ใช้เครื่องช่วยหายใจอยู่นาน 2 สัปดาห์ก่อนที่จะเสียชีวิต ดังนั้น การที่สื่อหยิบประเด็นนี้มารายงานข่าวยิ่งเป็นการ “ผลิตซ้ำ” ความอับอายและความเจ็บปวดให้แก่เด็ก รวมถึงมีการนำเสนอภาพเด็กโดยไม่มีการปิดบังใบหน้าอีกด้วย นับว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กแม้ว่าเด็กคนนี้จะเสียชีวิตไปแล้วก็ตาม

สอดคล้องกับรุจน์ โกมลบุตร (2560) ซึ่งทำโครงการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของแหล่งข่าวที่ถูกสื่อมวลชนละเมิดสิทธิ” ผลการศึกษาส่วนหนึ่งพบว่า ผลกระทบจากการถูกสื่อมวลชนละเมิดสิทธิ นอกจากแหล่งข่าวจะอับอายและเสียชื่อเสียงแล้ว แต่บางครั้งก็กระทบถึงขั้นสูญเสียชีวิต เช่น การนำเสนอภาพศพ ส่งผลกระทบต่อคนที่ยังอยู่ ซึ่งการที่สื่อนำรูปศพไปเผยแพร่ สร้างความ

สะท้อนใจให้กับคนที่ยังอยู่ โดยรูปศัพท์ที่บางคนเห็นว่า “น่าสนใจ” นั้น มันสะท้อนใจคนที่ยังอยู่แค่นั้น (มติชนออนไลน์, 2561) จะเห็นได้ว่าการนำเสนอข่าวหรือภาพข่าวความรุนแรงต่อเด็กโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก ไม่เพียงแต่จะสร้างความเจ็บปวดให้กับเด็กที่เป็นเหยื่อหรือผู้ที่ตกเป็นข่าวเท่านั้น แต่ยังเป็นการผลิตซ้ำความเจ็บปวดให้กับคนใกล้ชิด โดยเฉพาะพ่อแม่ญาติพี่น้อง และเพื่อน ฯลฯ ได้เช่นกัน

ทั้งนี้ การที่สื่อออนไลน์นำเสนอข่าวโดยไม่คำนึงถึงความเจ็บปวดของผู้ที่ตกเป็นข่าวนั้น นับว่าเป็นปัญหาในเรื่องจริยธรรมและการไม่คำนึงถึงการทำหน้าที่ตามกรอบของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ สอดคล้องกับชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี (จริยธรรมสื่อ, 2558, น.170-171) ที่ระบุว่า แม้เว็บไซต์ข่าวหรือสื่อออนไลน์ที่เป็นมืออาชีพส่วนใหญ่จะทำงานภายใต้กรอบจริยธรรมวิชาชีพที่ออกมาโดยองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว สื่อออนไลน์ก็ยังมีปัญหาเชิงจริยธรรมอยู่ในหลายกรณี ส่วนใหญ่มีมาจากความเร่งรีบในการนำเสนอ จนขาดกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริง จนนำไปสู่ความผิดพลาดและหมิ่นเหม่ต่อการละเมิดจริยธรรมในที่สุด ซึ่งปัญหาเชิงจริยธรรมของสื่อออนไลน์ นอกจากเรื่องการนำเสนอข่าวไม่รอบด้าน และการนำเสนอเนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์มานำเสนอโดยไม่บอกแหล่งที่มาหรือไม่ได้อนุญาตจากเจ้าของแล้วยังมีปัญหาในเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ตกเป็นข่าว บ่อยครั้งที่สื่อออนไลน์เร่งรีบเสนอข่าวโดยไม่ได้ระวังว่าข่าวที่นำเสนอไปนั้นเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ที่ตกเป็นข่าวหรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นการละเมิดสิทธิผู้ต้องหา การละเมิดสิทธิเด็ก การละเมิดสิทธิของผู้ถูกละเมิดทางเพศ และการละเมิดสิทธิของเพศที่สาม ฯลฯ ซึ่งนอกจากปัญหาจะเกิดขึ้นจากความเร่งรีบในการนำเสนอข่าวแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากการที่นักข่าวหรือบรรณาธิการของสื่อออนไลน์ขาดความรู้และความตระหนักถึงประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน

ข่าวดราม่า : เล่าเรื่องเศร้า เคล้าน้ำตา คุณค่าน้อย แต่ขายได้ จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การรายงานข่าวความรุนแรงต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ พบว่า ส่วนใหญ่แล้วสื่อมักจะนำเสนอข่าวเชิงดราม่าหรือข่าวที่เร้าอารมณ์คนอ่าน โดยเสริมสิริ นิลดำ (คู่มือการรายงานข่าวภัยพิบัติธรรมชาติ, 2555, น.105) ระบุว่า

ข่าวดราม่า หมายถึง รูปแบบการนำเสนอข่าวเร้าอารมณ์เน้นบีบเค้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับสารเป็นหลัก โดยใช้เทคนิคการสร้างเนื้อหาข่าว ภาษาข่าว และลำดับเรื่องราวให้มีโครงเรื่องหรือพล็อตแบบเดียวกับละคร โดยข่าวดราม่าที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อเด็กก็จะมีพล็อตซ้ำๆ กัน เช่น แม่ใจร้ายทิ้งลูกหน้าตาน่ารักได้ลงคอบพบเด็กถูกทิ้งในถังขยะ พ่อเลี้ยงเลวข่มขืนลูกจนท้อง เด็กหญิงถูกผู้ชายรูมโหมม 14 คน เป็นต้น ซึ่งนับว่าสื่อมุ่งเน้นนำเสนอข่าวดราม่าและนำเสนอเป็นประเด็นซ้ำๆ ทั้งในด้านเด็กถูกระทำความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงทางอารมณ์และจิตใจ ความรุนแรงทางเพศ และการถูกทอดทิ้ง เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้สึกร่วมตามไปด้วย แต่ไม่เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือทางออกของปัญหาว่าสังคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะทำดำเนินการอย่างไรต่อไปเพื่อให้ปัญหาเด็กถูกระทำความรุนแรงลดน้อยลง แต่มุ่งเน้นการนำเสนอเพียงเพราะต้องการยอดคนอ่าน ยอดถูกใจ (Like) และยอดการแบ่งปัน (Share) หรือเรียกว่าขายข่าวได้โดยไม่คำนึงถึงคุณค่าข่าวพร้อมกันนี้ การนำเสนอข่าวความรุนแรงต่อเด็กในเชิงดราม่าผ่านสื่อออนไลน์ ยังสอดคล้องกับชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี (จริยธรรมสื่อ, 2558, น.168) ที่กล่าวว่า จากการเติบโตของสื่อสังคมออนไลน์ หรือ Social Media ทำให้เกิดปรากฏการณ์สำคัญที่น่าสนใจในโลกออนไลน์ นั่นคือการเกิดขึ้นและเติบโตอย่างรวดเร็วของเว็บไซต์ประเภทข่าวแปลกหรือข่าวที่ตรงกับความสนใจใคร่รู้ของมนุษย์ (Human Interest) หรือที่รู้จักกันดีว่า “ดราม่า” รวมทั้งเว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลที่ที่น่าสนใจในโลกออนไลน์ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ในลักษณะที่เรียกว่า Content Curator โดยเนื้อหาข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์เหล่านั้นจะใช้ภาษาในการพาดหัวที่หวือหวา ชวนให้อยาก “อวด” ด้วยการแชร์ผ่าน Social Media โดยบางครั้งคนแชร์ไม่ได้สนใจที่จะอ่านเนื้อหาจากข่าวนั้นเท่าใดนัก ทำให้ยอดการเข้าชมเว็บไซต์ประเภทนี้สูงขึ้นแบบผิดปกติในวันที่มีข่าว “โดนใจ” และข่าวนั้นถูกแชร์ต่อกันไปอย่างรวดเร็ว จากปรากฏการณ์เช่นนี้ทำให้เว็บไซต์ข่าวที่เน้นการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมแบบทั่วๆ ไป ต้องหันมาแข่งขันการนำเสนอข่าวที่มีลักษณะเป็น “ดราม่า” หรือนำเรื่องราวที่มีการแชร์หรือส่งต่อๆ กันมาทาง Social Media มานำเสนอเป็นข่าว โดยไม่ได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือสัมภาษณ์ผู้ที่

เกี่ยวข้องกับแม่แต่น้อย จนถูกวิพากษ์วิจารณ์จากหลาย แวดวงว่า ความเป็น “มืออาชีพ” ของเว็บไซต์ข่าวกำลัง หายไป

นอกจากนี้ การที่สื่อมวลชนมุ่งเน้นการนำเสนอ ข่าวเชิงดราม่าแบบเล่าเรื่องเศร้า เน้นอารมณ์และความ สะเทือนใจของคนอ่าน ยิ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธารม เชื้อสถาปนศิริ พิริยา เพชรแก้ว และนพวรรณ ต่อ แสงศรี (2555) ที่ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว ด้านสิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน” ซึ่งพบว่า เด็ก กับความรุนแรงและเพศ การถูกใช้/บังคับทางเพศ แรงงาน เด็ก หรือการถูกเพิกเฉย เด็กที่เป็นเหยื่อจากความรุนแรง ทางเพศ การนำเสนอส่วนมากปรากฏในลักษณะข่าว สารคดี บทความ ทว่าปราศจากเสียงเด็ก โดยมีคนนำเสนอ ในมิติเชิงเร้าอารมณ์ โดย อารมณ เป็นคุณค่าข่าวที่ถูกนำ เสนอในเนื้อหาข่าวมากที่สุดคือความสะเทือนใจที่มาจาก การก่ออาชญากรรม มักนำเสนอในลักษณะผลร้ายที่เกิด ขึ้นกับเด็ก ความไร้เดียงสาของเด็กที่รู้ไม่เท่าทันเหตุการณ์ หรือเด็กในมุมเปราะบาง นำสงสาร สมควรได้รับการ ปกป้องคุ้มครอง ช่วยเหลือ พิทักษ์ นำเศร้าในชะตากรรม โศกนาฏกรรมชีวิต (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2561) จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมุ่งเน้นนำเสนอข่าวโดยไม่คำนึงถึง คุณค่าข่าวว่าข่าวนั้นจะมีประโยชน์ต่อสังคมหรือไม่

ข้อเสนอแนะเชิงสังคม

1. จากผลการวิจัยพบว่าสื่อมวลชนเป็นต้น ทางในการนำเสนอข่าวความรุนแรงเกี่ยวกับเด็กที่จะ แสดงบทบาทหน้าที่ที่ดีหรือการไม่ทำหน้าที่ ดังนั้น บรรณาธิการและผู้สื่อข่าวยังเป็นกุญแจสำคัญในการทำ หน้าที่การรายงานข่าวและภาพข่าวเด็กให้เป็นไปตาม กรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) และข้อบังคับว่า ด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ดังนั้น สมาคม วิชาชีพสื่อควรจะเข้ามากำกับดูแลอย่างจริงจังเพื่อให้ บรรณาธิการและผู้สื่อข่าวทำการรายงานข่าวเกี่ยวกับ สิทธิเด็กอย่างถูกต้องตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) และข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อัน จะไม่ไปละเมิดสิทธิเด็ก

2. ผู้รับสารหรือผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ควรจะรู้ เท่าทันสื่อ สามารถตระหนักถึงผลกระทบของเด็กจาก การรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิเด็ก และไม่สนับสนุน สื่อมวลชนที่รายงานข่าวละเมิดสิทธิเด็กซึ่งเป็นอีกหนึ่ง

กลไกทางสังคมที่อาจจะช่วยควบคุมสื่อได้

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และศึกษาเฉพาะในเชิงปริมาณ จึงไม่เห็น มุมมองในเชิงลึก ดังนั้น จึงควรมีการต่อยอดวิจัยโดยการ ศึกษาเชิงคุณภาพ และเปิดโอกาสให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วม ในการรายงานข่าวด้านสิทธิเด็กและการทำวิจัยด้านสิทธิ เด็กมากขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ และ นิคม ชัยขุนพล. (2555). *คู่มือ สื่อใหม่ศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2550). *หลัก กฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิ สัญญาด้านสิทธิมนุษยชน, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ เด็ก, พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ เด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อ ลามกที่เกี่ยวกับเด็ก, พิธีสารเลือกรับของ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง ความเกี่ยวพัน ของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่ง ชาติ.

สถาบันวิชาการสื่อสารสาธารณะ. (2555). *คู่มือการรายงาน ข่าวภัยพิบัติธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย. (2558). *จริยธรรมสื่อ*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์ การพิมพ์.

ระบบออนไลน์

ธาตรี ใต้ฟ้าพล. (2555). *การนำเสนอข่าวและการละเมิด สิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์*. เข้าถึงได้ จาก https://www.unicef.org/thailand/tha/Summary_How_Thai_Media_Presents_News_about_Children_by_Tatri-Taiphapoon.pdf

ธารม เชื้อสถาปนศิริ พิริยา เพชรแก้ว และนพวรรณ ต่อ แสงศรี. (2555). *การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวด้าน สิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน*. เข้าถึงได้ จาก <https://www.unicef.org/thailand/tha/>

Summar_Analysis_of_news_reports_on_ children_in_Thai_newspapers_by_Time_ Chuastapanasiri.pdf

มติชนออนไลน์. (2561, 22 กุมภาพันธ์). *เสียงของแหล่งข่าวที่ถูกละเมิดสิทธิ*. มติชน. เข้าถึงได้จาก <https://www.matichon.co.th/news/848939>

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. (2561). *ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์* สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.presscouncil.or.th>

องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2561). *ความรุนแรงต่อเด็กคืออะไร*. เข้าถึงได้จาก http://endviolencethailand.org/violence_against_children

_____. (2561). *แนวทางการรายงานข่าวสิทธิเด็ก*. เข้าถึงได้จาก http://www.unicef.org/media/media_tools_guidelines.html

_____. (2561). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)*. เข้าถึงได้จาก https://www.unicef.org/thailand/tha/overview_5954.html